

De skärande motsägelserna emot vårt barnskap hos Gud

Huru underligt är icke Kristi rike och Guds barns liv på jorden! Där förena sig de mest stridiga motsatser: den största härlighet och den ömkligaste uselhet — och i följd därav de skarpaste motsägelser. Där gå levande Guds barn, himmelrikets arvingar och Kristi bröder, med den helige Ande i sina hjärtan, födda av Gud och delaktiga av Guds natur, ett Guds släkte på jorden, som blott väntar på uppenbarelsen av sin härlighet, men med våta ögon, med beklämda hjärtan, åtminstone ofta suckande och jämrande, såsom om de voro de eländigaste trälar under synden och djävulen.

Är det icke sant, såsom vi nyligen här betraktat, att vi äro Guds släkte, först i begynnelsen skapade till Guds avbilder, barn och arvingar, för vilkas tjänst Herren Gud också skapade allt vad på jorden är, att vi sedan äro med själva Guds Sons blod återlösta från syndafallets fördömelse och i hans mandom besläktade med honom – han blev vår broder; äntligen, att vi ock blivit födda av Gud, med påtagliga drag av en delaktighet av Guds natur – blott om dessa Guds födda barn tala vi nu, vilka hava en med Gud förtrolig barnskapsande, men också därjämte en självmisstänksam fruktansande, i vilken djävulen inskjuter sina glödande pilar för att bestrida och anfäktas deras tro och barnskap? Är det icke sant, att Herren Gud själv försäkrat oss om all denna härlighet, nämligen att vi äro hans barn och arvingar, som sist skola evigt leva med honom i himmelen; ja, att han svurit vid sitt eget heliga väsende, att han aldrig skall rygga denna sin eviga utkorelse, varjämte han med sina gudomliga insegel, de heliga sakramenten, bekräftat detsamma, då han i det heliga dopet upptagit oss till sina barn i ett evigt nådeförbund och i den heliga nattvarden beständigt ånyo försäkrar oss därom? Sannerligen, i sig självt och för Gud är det visst och fast, detta vårt himmelska barnskap! Även är det onekligen stort och härligt!

Men tror du ock, att du skall se och känna det så? – se och känna dessa härliga ting hos dig själv i ditt dunkla vardagsliv? Vill du nödvändigt så känna och se, tag då genast avsked från detta rike! Kristi rike är ett »trons rike». Här är det en grundlag, att *tron skall provas*; därför skall du oupphörligt se och känna motsatsen till allt vad Gud tillsagt oss. Sannerligen, ingen kristen skall kunna behålla tron på sin benådning och sitt himmelska barnskap, som icke bereder sig på de mest skärande motsägelser, ja, på den ena störtskuren efter den andra av anfäktningar, här *utifrån* av sorger och vidriga öden och långvarigt fruktlöst ropande, där *inifrån* av synder, av ihärdiga, pinsamma frestelser och en ömklig vanmakt, som, trots allt bedjande till Herren, tyckes bliva allt värre och värre. Sådant måste man bereda sig på och djupt inpräglade i sitt minne, att det just hör till saken, att tron *skall* provas, att Gud därför förer de sina *underligt*, ja, så underligt, att vi ofta icke annat se, än att han gör sina egna ord till osanning.

Då Johannes döparen var född och skulle omskäras, sjöng Sakarias så profetiskt *fröjdefull* om Herren, Israels Gud, huru han nu, »såsom han har talat genom sina heliga profeters mun, skulle frälsa oss från våra ovänner och ur alla deras hand, som hata oss» – och samme hans son, Johannes, slutar sitt liv för ovännernas hand i Herodes fängelse, där han först i lång tid sitter bortglömd under ett fängelsevalv, såsom om Gud och hans änglar alldeles hade glömt honom, och sist blir hans huvud likasom på skämt av bödeln hämtat på ett fat! Och på samma tid går Kristus utanför fängelset och betygar, att »bland dem, som äro födda av kvinnor, har ingen större uppstått än Johannes».

Är detta icke allt såsom ett skämt och gäckeri? Varest var nu Israels Gud och hans löfte genom sina heliga profeters mun, som Sakarias omtalade? Låt vara, att detta löfte handlade om våra andliga fiender, djävulen, synden och döden, men huru många togo väl orden så? Även de fromma i Israel förstodo dem vanligen på judiskt sätt om lekamliga fiender; och huru skulle denna händelse se ut för dem? Dessutom finnas ju så många löften om hjälp även mot yttre fiender. Huru blevo nu sådana löften fullbordade?

Sannerligen, om Gud aldrig handlade sålunda, så fullbordades aldrig de orden, som säga, att »Gud förer sina heliga *underligen*». Men på detta sätt skall man lära att något allvarigare giva akt på sådana ord. Det är betydelsefullt, att av de sex namn, som i Jes. 9:e kap. givas Kristus, det första är: *Underlig*.

Samma prövning, varigenom det ser ut, som om Gud icke hölle sina egna ord och löften, hava vi alla att genomgå, så ofta vi bedja om något och icke få det. Gud har ju överallt lovat att höra bön. När jag nu kommer i någon nöd, lekamlig eller andlig, och tager Gud på orden och beder om hans hjälp, beder länge och brinnande: men det onda blir blott värre och värre, då frågar jag: Var är nu Herren och hans löften om bönhörelse? Det är på denna väg, som många trogna hava råkat i det hemskaste tvivel på allt Guds ord, ja, på en Guds tillvaro. Men stilla dig, arma hjärta! Herren har också sagt: »Vad jag gör, vet du icke nu; men framdeles skall du få veta det.» Herren har också sagt, att icke vi, utan han vet, vad oss nyttigast är, och därför

lärt oss bedja: »Ske icke min vilja utan din.» Och det är icke säkert, att just det, som du nu beder om, är enligt Guds vilja, fastän det är ett andligt gott. Paulus bad ock en gång om förlossning från satans ängel och bad så innerligt tre särskilda gånger, men fick avslag (2 Kor. 12). Och sedan lärde han förstå, att svagheten var honom lika nyttig som starkheten (v. 9-10). »Guds vilja är bättre, än även vår goda vilja.» Huru många kristen har icke efteråt förstått och betygat, att av allt det nådefulla, Gud gjort honom, har ingenting varit mer hälsosamt och välsignelserikt, än just det, som han en gång ansåg för sitt största onda! »Vem är vis, att han fattar detta, förståndig, att han besinnar detta? Ty Herrens vägar äro rätta, de rättfärdiga vandra däruppå; men överträdare falla på dem.»

Dessutom får du lika väl vara en Guds vän, fastän du icke får allt vad du beder om. Moses var en trogen Herrens tjänare, med vilken Gud talade såsom en man med sin vän; men en gång bad Moses så tråget och innerligt om en liten enskild nåd, nämligen att få gå ditöver och se det goda landet på andra sidan Jordan, »det goda berglandet och Libanon», men han fick det icke. Nej, liksom tröttnad av hans bön, svarade Herren: »Tala icke vidare till mig om denna sak» etc. Men Moses fick väl vara Guds vän ändå!

Tänk på sådana exempel! Guds älskligaste män och tjänare, för vilkas bön han kan skona ett helt folk, de bedja ock något för sig själva, men få avslag; och Gud var samme hulde vän emot dem ändå! Moses fick icke gå in i det goda landet, men fick i dess ställe strax därpå gå in i det himmelska Kanaan — han blev död och Gud begrov honom (5 Mos. 34:6). Samma lyckliga byte gjorde även Johannes döparen.

Men av alla nedslående erfarenheter och motsägelser emot vårt barnskap är ingen så svår och trosprövande, som när jag för någon ständigt vidlådande synd och påtaglig brist tror mig böra sluta, att hela min kristendom är falsk, att jag är rent av stadd på en ond väg och likväl omöjligen kan förändra mig. Detta är en synnerligen svår prövning! Med all min bön och strid och allt bruk av nådemedlen kan jag icke erhålla den kraft att allting övervinna, som jag tycker att ordet lovar dem, vilka hava en rätt tro, nej, det ser ut, som om jag vore rent av dömd att alltid hava kvar min falska kristendom. Tänk vilket förhållande!

Men förstå nu detta rätt! Jag har genom Guds stora barmhärtighet kommit till ett nytt liv, ett liv med Kristus i Gud, jag vet, vad det är att vara under lagen och att vara under nåden, frigjord, troende och bekant med Frälsaren; jag har därigenom också visserligen fått de mest framstående dragen av en kristen, fått ett nytt sinne och håg till Guds lag, fått en ny, förut okänd kärlek till bröderna o.s.v. Jag har genom allt detta kommit ut från min gamla väg i världens och fåfångans tjänst (märk endast om sådana tala vi). Men det är en viss sak, någon ihärdig frestelse eller hjärteboja, någon ömklig svaghet och dylikt, som alldeles vill taga livet av mig, och varifrån jag icke blivit helt fri. Då ser jag på Guds ord, huru det talar om den frihet och kraft, som tron och födelsen av Gud medför, och då – då blir jag ängslig, då rubbas min tillförsikt.

Och likväl kan jag icke förändra det olyckliga förhållandet! Jag flyr till Gud, som lovat höra bön, och beder dag och natt om hjälp, men nej, jag blir icke hörd. Är icke detta, såsom om Gud icke hölle ord och löfte, eller som om jag vore dömd att hava en falsk kristendom? Jag har lärt genom Guds nåd att trotsa förnuft och känsla, tro förlåtelse för allt, genom det evigt gällande blodet; men, som redan är sagt, här är en annan sak, som bekymrar mig, nämligen det betänkliga tecknet, att min tro, min kristendom är falsk, icke överensstämmer med ordets beskrivningar på en rätt kristen; jag tycker således, att icke förnuftet och hjärtat, utan själva ordet fördömer mig. Detta är sannerligen den mest förbryllande och trosförstörande anfäktning. Men så skall man lära att »giva akt på orden!» Märk, så skall man lära att giva akt på orden!

Vi hava hundrade gånger hört och även menat oss tro det, men aldrig på allvar givit akt därpå, att en kristen i alla sina livsdagar skall hava att strida med den kvarboende synden; och då kan han ju icke vara helt fri från det, som han skall strida emot. Vi hava hört, men aldrig rätt besinnat, att i en kristen bo tvenne stridiga naturer, Kristus och Adam, den nya människan och den gamla människan, Anden och köttet; att allt vad skriften säger om en kristens frihet och segerkraft handlar om de tider, då Gud skänker den kraften – tider av trons fröjd och frid, »fröjd i Herren skall vara eder starkhet» – men att en kristen också har andra tider.

Han har icke på det sättet mottagit kraften, att han själv kan hushålla därmed och vara stark, närhelst han vill, utan han lever ännu i beroende ställning, såsom barn under sin fader, och får för varje stund bedja om de gåvor och krafter, han behöver; därav kommer, att han också har tider av mångahanda prövningar, »om så måste vara», tider av mörker, frestelser och ömklig svaghet, då det tyckes, som endast synden och djävulen regerade, och all kraft och hjälp vore ute – såsom vi finna allt detta i de heligas exempel och vittnesbörd. Se, när en kristen icke besinnar detta, att han har tvenne olika naturer och skepnader, och att han i frestelsens och svaghetsens tid omöjligt kan känna sig stark och helig, så måste han nödvändigt förbryllas, snärjas och varda fången.

Korteligen den mest skärande motsägelse och förbryllelse över den fördolde Kristus uppstår ännu i dag av alldeles samma anledning, som i Kristi köttis dagar; »ty såsom han var, så äro ock vi i denna världen». Huvudorsaken, varför Kristus var för allt förnuft en gåta, »en snara och ett nät för Jerusalems inbyggare», så att detta stora, upplysta Guds egendomsfolk förkastade sin egen länge väntade Messias, och hans trogna lärjungar omsider »togo anstöt av honom» – orsaken därtill var, att Kristus hade tvenne högst stridiga skepnader och olika naturer, nämligen sin gudoms höghet och sin mandoms ringhet, att Guds Son gick i den djupaste förnedring, och att judarna sågo blott på de profetior, som handlade om hans härliga gudoms natur, hans stora makt och välde, hans segrar över sina fiender m.m., och däremot alldeles glömde, ja, kunde icke begripa eller akta på förutsägelseerna om hans förnedringstillstånd, hans ringa anseende, hans lidande och död m.m.

Nej, de läste i Ps. 2: »Du är min Son, i dag har jag fött dig. Åska av mig, så skall jag giva dig hedningarna till arvedel och jordens ändar till egendom. Du skall sönder slå dem med järnspira; såsom lerkärl skall du krossa dem.» De läste i Ps. 89 Guds eget löfte: »Jag skall göra honom till den förstfödde, till den högste bland konungarna på jorden.» De läste i Jes. 9 om denne konungs födelse: »Vilkens herradöme är på hans axlar, och vilkens namn är: Underlig, Råd, stark Gud etc.; på storheten av hans herradöme och på friden skall ingen ände vara» o. s. v. Nu, huru skulle de tro och begripa, att det skulle vara sagt om samme »ärans konung», att han skulle vara »föraktad och av andra övergiven, en smärtornas man och förtrogen med lidandet», så att man skulle »gömma sitt ansikte för honom»; att han skulle bli »räknad bland ogärningsmän» (Jes. 53), att han skulle ropa: »Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig.» »Jag är en mask och icke en människa, till smålek bland människor, föraktad av alla.» »Mina händer och fötter hava de genomborrat.» »De skifta mina kläder mellan sig och kasta lott om min klädnad» o. s. v. (Ps. 22).

Nej, så stridiga saker kunde de omöjligt förena hos en person, de skilde dem åt och menade, att det handlade om två olika personer. Då nu Herren kom, vad gjorde de? Så länge han gick fram med stor makt och strödde stora underverk och dråpliga gärningar i sin väg, då kunde de hålla honom för Messias, då kommo de och ville göra honom till konung, då ropade stora skaror: »Hosianna, välsignad vare han, som kommer i Herrens namn!» Men vad händer? Han låter gripa sig, han blir bunden, gisslad, korsfäst — då fanns ingen så usel, att han icke vågade dristigt ropa: »Tvi dig! Är du Guds Son? Är du Israels konung?»

Ty sammanställ med denna ömkliga gestalt de ståtliga profetiorna om hans makt och herradöme! Skulle icke varje den minsta tanke, att han vore Messias, på en gång bortsopas ur varje hjärta, då han nu ses hänga på korset mitt emellan rövare, bespottad av alla, och sist sänker sitt huvud och dör? Vem av oss skulle icke sagt: »Är du Guds Son?» Är du den konung, »vilkens herradöme skall varda stort» etc.?

Men åter ske de mest förvånande tecken. Hela naturen bävar, solen slocknar, jorden skälver, hällebergen rämna, så att alla slå sig för sitt bröst och ropa åter: »Förvisso var denne Guds Son!» — Men — Guds Son dör! Huru kan detta åter begripas? Korteligen, här är idel motsägelser och förbryllelse! Så sönderbråkar sig den arma människovarelsen, när hon icke vill strängt giva akt på orden av Herrens mun.

Just på detta sätt går det även i dag med oss, då det gäller Kristus uti oss. Ännu i dag begå vi samma fel och råka därför i samma förbryllelse, så att vi stöta oss på den fördolde Kristus hos oss själva och våra bröder, och kunna icke tro, att han bor där, varest så mycket eländigt synes och kännes. Vi läsa i ordet om en rätt kristens icke blott heliga sinne och håg, utan ock starkhet i Herren och seger över allt ont; vi se, att tron är en segerkraft, som övervinner allt vad i världen är — att genom henne »de gamla blivit starka efter svaghet, blivit väldige i krig» o. s. v. (Ebr. 11:34).

Vi läsa uti 1 Joh. 5 o. 3: »Allt det som är fött av Gud, det övervinner världen. Den, som är född av Gud, gör icke synd; han kan icke synda, ty han är född av Gud.» Vi läsa uti Joh. 8: »Om Sonen gör eder fria, så bliven i verkligheten fria.» Vi läsa uti Fil. 4:13: »Allt förmår jag genom den, som styrker mig» o. s. v. Allt detta är nu Guds ord och evig, trygglig sanning. Men då mena vi, att den pånyttfödda måste också alltid känna sig så helig och stark. När då motsatsen infinner sig, mörker och frestelser, svaghet och synd, då tyckes det ju av själva ordet vara klart, att vi icke äro födda av Gud, icke hava den rätta tron. Detta är nu den villfarelse, som på det mäktigaste ruinerar vår tröst i Herren.

O nej, de upprepade orden gå, Gudi lov, visserligen i fullbordan; men på ett helt annat sätt, än vi tänka. De gå i fullbordan; det se vi ju för ögonen, huru en själ, som får frid och fröjd i Herren, får ett alldeles nytt sinne, lust och kraft, så att hon med glädje springer ut ur sina gamla syndabojor, sin trældom under världen och fåfängan, och blir både i det inre och yttre en helt ny människa, som nu börjar annorlunda tänka, tala och

leva, varvid Kristus, Kristus är hennes liv, och Kristi vilja och vägar uti allting hennes rättesnöre. Detta heter att vara en ny skapelse; detta heter övervinna världen. Hon har fått ett sinne, som icke »gör synd», icke kan förlikas med en enda synd; faller hon, så faller hon såsom i eld eller vatten. Heter detta göra synd? Tvärtom heter det lida, bittert lida, våldföras, betvingas. Paulus säger uttryckligt: »Om jag gör det jag icke vill, så är det numera icke jag, som gör det, utan synden, som bor i mig.» Vi se ock av alla trognas erfarenhet, att när det gällde, kunde desamma, som dagligen suckade över sin svaghet, hellre med glädje lida martyrdöden, än förneka sin tro och sin Frälsare. De svagaste blevo de starkaste. Detta heter »övervinna världen»; detta heter att »förmå allt genom den, som styrker oss»; detta heter att vara »verkligen fri».

Men menar du, att en sådan rättsinnig kristen aldrig känner det onda, aldrig gripes av frestelser, aldrig blir svag och eländig för synden, utan alltid är stark och helig? Motsatsen visa oss alla heligas exempel. De starkaste kunna bliva de svagaste, »gripas fångna» av synden, överrumplas och falla; de kunna genom hela sitt liv dragas med någon viss frestelse, så mäktig, att de ofta icke känna annat, än att de alldeles äro slavar under henne – och likväl på samma tid vara i sin ande lika trogna och rättsinniga och inför Gud lika benådade och rättfärdiga. Kraften och hushållningen över denna kraft är i Guds hand – och »Gud förer sina heliga underligen».

O, vilka hårda strider och jämmerliga erfarenheter vi behöva, för att den djupa, adamatiska inbillningen om någon egen kraft och rättfärdighet skall dödas i oss! O, vilken djup och mångfaldig utblottelse vi måste erfara, innan vi lära att på fullt allvar hava endast uti Herren all vår rättfärdighet och starkhet!

Men för att nu gå till skriftens vittnesbörd om de trognas ömkliga svaghet uti frestelsens tider, deras svaghetstider, låtom oss se, vad Paulus därom talar i Rom. 7:e kap. Han bekänner: »Jag har min lust till Guds lag efter den invärtes människan; men jag ser en annan lag i mina lemmar, som kämpar mot den lag, som är i min ande, och griper mig fången i syndens lag, som är i mina lemmar.» Och därpå utbrister han i detta klagorop: »Jag arma människa, vem skall frälsa mig från denna dödens kropp?»*

Märk, huru aposteln talar: »Jag har min lust till Guds lag efter den invärtes människan» – jag har genom den stora nåden fått en villig ande, så att jag hjärtligen älskar Guds lag, älskar allt vad min käre Gud älskar, och hatar vad han hatar. Jag har min lust, märk! lust till Guds lag, så att jag icke mer behöver tvingas av hot eller löften, såsom de, vilka äro under lagen, om vilka Gud själv säger: »Jag måste tvinga dem» (Jer. 31:32); nej, hans löfte är fullbordat: »Jag skall giva min lag uti deras innersta och skriva den uti deras hjärta» (v. 33). Så gör jag nu av fri lust det goda och tänker därvid varken på himmel eller helvete; och efter denna nya invärtes människa är jag helig, lydig och villig; »men jag ser en annan lag i mina lemmar» — i köttet, i själva naturen, som jag har av Adam — vilken »kämpar mot den lag, som är i min ande, och griper mig fången i syndens lag, som är i mina lemmar» — griper mig fången, d. ä. jag är aldrig helt fri, min ande känner bojar, så länge jag dväljes i denna dödens kropp; jag har alltid uti den ett hinder, när jag vill göra det goda; jag nödgas känna hos mig mycket, som jag icke gärna kände; jag kan icke göra allt det goda, som jag gärna ville (v. 15, 19). På detta sätt är jag beständigt fången, så länge jag är på jorden.

För det andra, komma därjämte vissa svaghetstider och hårda frestelser, då en ond makt, »syndens lag i lemmarna», griper mig fången, så att jag också gör det onda, som jag icke vill (v. 15, 19). Vore det icke så, att en ond makt grepe mig fången och våldförde mig, så skulle jag aldrig göra något ont — ty så helig är min håg, så villig är min ande. Märk detta väl! Vore jag fri, så skulle jag vara fullkomlig! Nej, jag gripes fången av syndens lag i mina lemmar. Men därför är icke köttet eller synden regerande, efter jag dock icke kan bringas att övergiva Herrens heliga väg, att sluta förbund med synden och giva mig till hennes tjänare, utan ännu beständigt strider emot henne – såsom Arndt riktigt anmärker: »Så länge som denna strid varar hos en människa, så länge härskar icke synden över henne; ty den man alltid strider emot, den har ännu icke överhanden.» Så anmärker ock Luther, »att uti ett krig är det icke avgjort genom små drabbningar och nederlag, vilken som är segrare, utan detta beror av vem som till slut behåller fältet».

Således är Anden ännu regerande och herre i huset, när jag aldrig återvänder ifrån Herrens väg, utan alltid förbliver samma kristen och, så ofta jag varit olycklig att överrumplas av min synd, står upp i bättring och tro, är bedrövad över synden, straffar och dömer mig själv, men söker ännu förlåtelse och frid med min Gud genom Kristus samt icke beder innerligare om någonting, än om kraft och förlossning från synden. Nej, en sådan själ är ännu till anden fri, fastän köttet är sig likt, älskar synden och strider emot Anden. O, huru underligt en kristens liv är! Han är på en gång både fången och fri! Hans ställning liknar Paulus med kedjan. Låtom oss litet betrakta den bilden:

Paulus med kedjan och krigsknekten

Uti Apg. 28:e kap. omtalas, att då aposteln Paulus efter den svåra sjöresan (kap. 27) kom som fånge till Rom och blev överantvarad åt överhövitsmannen, »fick han tillstånd att bo för sig själv, d. ä. han fick vistas och bo, var han ville, hos någon god vän eller i ett rum, som han själv hyrde, men »med en krigsman, som bevakade honom». Vad detta vill säga, därom upplysa oss gamla urkunder, som omtala romarnas olika sätt att hålla fångar fängslade. Somliga blevo inkastade i mörka, ohyggliga fängelser; andra blevo förvarade i rådhusen, såsom det hände Paulus i Cesarea; men äntligen blevo somliga anförtrödda åt en krigsknekt, vilken förenades med den fångne på följande sätt: en kedja fästades med ena ändan om fångens högra hand, och med den andra om soldatens vänstra hand; kedjan var ganska lång, så att de desto friare kunde gå bredvid eller efter varandra. På detta sätt var vår apostel fängslad. När han gick ut, släpade han kedjan och krigsknekten med sig; när han var hemma, gjorde väl soldaten sig lös från kedjan, men aposteln fick behålla henne om sin hand och plågade då, för hennes besvärliga längd, linda henne om livet — vilket förklarar hans yttrande till judarna i v. 20: »För Israels hopp skull är jag bunden med denna kedja.» Paulus har ofta i sina brev talat om denna kedja, såsom i Fil. 1: 7, 13, 14; Kol. 4:18; 2 Tim. 1: 8, varav märkes, att hon har varit honom ett betydelsefullt bihang.

Se här en bild av en kristens andliga tillstånd i detta livet. Han är fri och likväl icke helt fri. Han ligger icke, såsom de andra, i syndens och otrons mörka kula, icke heller i Moses rådhusfängelse; nej, han går fri under Guds sköna himmel, som heter syndernas förlåtelse; men likväl icke helt fri! Han har sitt besvärliga följe att släpas med: först det allmänna, denna dödens kropp, syndens lag i lemmarna, och sedan någon viss, honom egen frestelse, som utgör hans »krigsman, som bevakar honom». Och denna kan plåga, uttrötta och martera en trogen själ mycket mer än Pauli kedja och krigsknekt. Paulus hördes aldrig jämra och klaga över järnkedjan; men en gång höra vi honom jämra och sucka efter »förlossning» — det var, då han talade om syndens lag i sina lemmar. Då utbrast han: »Jag arma människa, vem skall frälsa mig från denna dödens kropp?» Det utmärker ett heligt sinne, att det lider av synden mer än av allt annat i världen.

Utom det att alla trogna släpa järnkedjan, d. ä. denna dödens kropp, med all den tyngd, synd och skröplighet, som densamma medför, såsom kallsinnighet, otro, tröghet, försumlighet, otålighet och alla möjliga brister, så har var och en dessutom sin egen utmärkande svaghet eller en egen svår frestelse: den ene har ett elakt och svårt lynne, som bereder honom tusende strider och bedrävelser genom hela livet; den andre har en utmärkande girighetsnatur, som aldrig unnar honom ro för de usla jordiska bekymren; den tredje drages med en otuktsdjävul; den fjärde med en hädelsens och tvivlets ande o. s. v. Därtill komma nu även husliga förhållanden och personer, som ännu mer uppretta det onda, så att månget Guds barn har ett jämmerligt liv blott för sin vidlådande synd.

Huru underliga äro icke Herrens vägar! Och likväl allesamman godhet och trohet! Författaren till den lilla boken: »Vad är predika, och vem skall man tro?» säger uti artikeln om den dagliga reningen från synden: »Skulle det vid denna artikel falla någon in att tänka: Varför befriar icke den helige Ande de troende på en gång och alldeles ifrån synden? Varför måste den helgade själen alltjämt utropa: 'Ack, jag arma människa, vem skall frälsa mig från denna dödens kropp?' så är detta mitt svar: Därför att det icke måtte gå så med oss, som det gått med de fallna änglarna. För mig är det, som man kallar 'dödens kropp', ett dagligen nödvändigt och här nyttigt, ja, outhärligt ont.

Emellertid blir det alltjämt min längtan att igenom en salig död bliva befriad från alla band; men icke förr än min Herre behagar, på det jag icke måtte ifrån dörren till himmelen falla tillbaka i helvetet, vilket skulle ske, om jag finge genast slippa mitt bekymmersamma onda. Men igenom detta medel bliva syndaren och Frälsaren, sjuklingen och läkaren, fåret och herden, det svaga barnet och den ömma modern alltid tillsammans! — Och huru kostligt är det icke att så vara salig! Så lär man alltjämt att bliva i honom, hålla sig intill honom, att se på honom; så lär man erkänna, att man alla dagar och alla ögonblick lika så väl behöver Frälsaren som den tid, då vi första gången slogo oss för våra bröst.»

Härmed är nu visat, vad det betyder, då aposteln säger, att han ock »gripes fången i syndens lag, som är uti hans lemmar», och vi hava sett, huru en kristen är på en gång fri och icke fri. Därmed förklaras ock det aposteln säger, att han i sig, det är uti sitt kött eller till sin adamitiska natur, var »såld under synden» (v. 14). Och huru livligt träffande och sann är icke beskrivningen på frestelsens och överilningens ögonblick i v. 15: »Jag vet icke, vad jag gör; ty vad jag vill, det gör jag icke, utan vad jag hatar, det gör jag.» »Jag är mig själv en gåta; en främmande makt, de onda begärens, borttrycker mig emot mitt bättre vetande, vilket för ögonblicket alldeles fördunklas, till att göra det, som jag avskyr.» »Om jag gör, det jag icke vill, så medgiver jag, att lagen är god» (v. 16), d. ä. mitt nya jag, mitt sinne är alldeles ense med lagen, är således heligt. »Men nu är det icke mera jag, som gör det, utan synden, som bor i mig» (v. 17, 20). Är icke detta klart? När jag kan lyfta mina händer mot

himmelen och taga Gud och hans änglar till vittne, att jag i alla mina livsdagar icke så innerligt bett om någonting, som om den nåden att kunna undslippa min synd, och jag likväl gripes av henne fången — är det ändå min gärning? Varför ropar jag, varför knäfaller jag, varför kämpar och svettas jag för syndens undkommande, om jag ville förbliva i henne?

Men det som så griper mig fången, är det min gärning? Är icke det mitt lidande? Sannerligen, det är icke Paulus, utan hans krigsknekt, som gör sådant; såsom han här säger: »Nu är det icke mera jag, som gör det, utan synden, som bor i mig.» — Luther säger: »Paulus, den allra heligaste apostel, klagar: "Det goda, som jag vill, det gör jag icke; men det onda, som jag icke vill, det gör jag." Denne vill icke gärna vara i synden och måste likväl vara i henne. Jag och andra flera vore ock gärna synden förutan; men det låter sig icke göra, fast vi underkuva henne. När vi råkat falla i synd, så stå vi väl åter upp; men emellertid plåga och kvälja vi oss väl med henne etc. Således ligger Kristi rike och är statt uti synder; där har han upprättat det uti Davids hus. Ja, tagen för eder själva David, åt vilken han likväl giver det berömmet, att han var "en man efter hans hjärta". Ingen behöver här blygas bedja: "Förlåt oss våra synder;"

Är detta allt sant? Ja, sant är det; ty om de ville ljuga, så vore de djävulens barn. Men fromma kristna hata därför detta livet och ville gärna till det andra; dock komma de här icke så långt, att de kunna säga: Jag är utan synd. Mena de sig hava kommit så långt, så har själva djävulen bedragit dem. Ingen helig nekar, att han är stadd i synder; utan alla bekänna det, och det gör dem hjärtligen ont, att de måste släpas med detta usla köttet; därför ropa de ock med Paulus: "Jag arma människa" etc. Så ryta och kvida de alla, av den orsaken, att de känna synden och åstunda att varda förlossade ifrån henne» etc. (N:o 71 i Ep. B.).

Mitt i sådan jämmer över synden ligger nu Kristi rike, »så att uti synderna är ingen synd», så att vi på samma gång äro för Gud rättfärdiga, täcka och älskliga barn, blott därför att vi äro insvepta i Kristi rättfärdighet genom tron. Men är icke detta det underligaste rike, alldeles likt sin Herre, i vilken gudomens fullhet bodde under den allra mest föraktade och ömkliga skepnad?

Då nu vårt liv är så fullt av skiften och skärande motsägelser, huru kan då en kristen döma om sitt tillstånd efter olika stunders fromhet och kraft? Det blir då en viktig sanning, som Luther yttrar, då han säger: »En kristen kan icke rätt kännas av något annat, än av samvetet», d. ä. av hans invärtes förhållande till Gud; »ty de rätta kristna kunna falla, och de falska kristna kunna skrymta», »Ja», säger han, »Gud har jämte Andens frukter hos en kristen även kvarlämnat några mot Anden stridande, på det hans egen tro skall hava något att öva sig på, och överdådiga domare något att stöta sig på.» För att då kunna pröva någon efter *gärningarna*, fordras att hava ett *andligt* öga och att kunna se den *inre grunden*. Den ena människan kan hava en frommare natur och vandel och *icke* vara en kristen, då en annan har en svårare natur och likväl *är* en kristen.

Fromhet och dygder äro dyra Guds gåvor, som alla trogna innerligt bedja om, men i olika mått erhålla, såsom åter Luther säger: »Du är from, kysk, saktmodig, låter dig icke lätt förtörnas, men din broder har icke dessa gåvor (eller icke i lika mått), därför skall du hjälpa honom» o. s. v. (om fotatvagningen). Då det nu är på detta sätt, huru nödigt då att väl giva akt på det *väsentliga*! Där en själ kämpar, kvider och ängslas över synden, såsom *synd emot Gud*, och straffar och dömer sig själv, men därjämte för alla sina skröpligheter ligger vid nådastolen med bön om förlåtelse och frid med Gud, varvid endast Kristi blod tröstar honom — o, det är en kristen. Det är en sanning, vilken står klar som solen. Det blir en senare fråga, om han ock är en *stark* kristen, beprydd med en vacker vandel; men en *kristen* är han.

Vi påminna åter om artikeln: »Guds barn, födda av Gud», och kunna aldrig nog erinra: giv akt på det *väsentliga*! En själ, som ligger vid Jesu fötter, ja, som genom tron blivit en ny människa och icke kan förlikas med en enda synd, utan i allt vill låta sin Frälsares ord regera, döma och leda sig, men därjämte drages med en svår satan, en elak krigsknekt — o, skall en sådan själ gå i saknad av nådens tröst och berömmelse? Skall en sådan gå nedslagen och fördömd? — Nej, för liv och salighet, tvärt om! »Fröjd i Herren skall vara eder starkhet!»

Det är icke utan skäl vi använda så många ord på detta ämne; ty det är gruvligt, huru den här beskrivna erfarenheten undergräver mångas tro och med detsamma allt liv och all kraft, om de icke även i detta stycke läras att giva akt på ordet. Det är genom Guds nåd alla trognas utmärkande egenskap att hava blödiga, självmisstänksamma hjärtan, som alltid frukta det värsta, vari de omsider gå därhän, att de icke ens våga mottaga den tröst, som Gud själv vill, att de skola hava. Då nu därjämte djävulen just på dessa hjärtan skjuter alla sina eldpilar och tager Guds egna ord till vapen, visst är det ett Guds under, att de ändå kunna bestå i tron! Visst behöves det att även i detta stycke skarpt aktgiva på ordet! Medan ännu bröllopsdagarna vara, då

brudgummen är nära och tron i ungdomlig munterhet, behöves icke detta; men det kommer andra tider, då brudgummen är borta och bröllopsfolket fastar, dessa underliga förtorkningens och frestelsernas tider; då behöves *allt* Guds ord.

Men det finnes också några, som alltför väl kunna aktgiva på skriftens lära om de trognas svaghet och hava däruti allt sitt evangelium. Dessa äro de, som vända vår Guds nåd till lösaktighet, hava mycket lätt för att trösta sig och vilja förbliva svaga; de kunna väl utvälja vissa stycken, vari de öva sin gudaktighet, men göra ock undantag för någon viss synd, den de vilja behålla! Icke är det sådana ordet tröstar. En kristen är visserligen svag, men icke är varje svag människa en kristen. Vi hava också sett, vilket *gudomligt* verk som bor i honom. Han är en *ny människa*! Han är född av Gud. Om sådana tala vi.

Men det är allenast viktigt att alltid hålla dessa grunder för ögonen. O, den som skall gå genom labyrinten av alla skriande motsägelser, yttre och inre, genom det tjocka molnet av all livets ömklighet, synd, sorg, anfäkningar och djävulsanslag, och komma igen såsom ett Guds barn till det eviga fadershuset och Guds sköte, den skall hava en oefterrättligt envis och oböjlig blick på en enda punkt och icke låta bringa sig till ringaste sidoblickar, skulle ock världen störta och tusende falla vid hans sida, utan endast hålla ögat på ett: vad Gud själv har gjort och sagt — vad Gud ifrån begynnelsen har gjort för vårt barnskap, vad han tänkt, vad han ämnat detta släkte till, och vad han sedan i Kristus gjort till dess återställelse. Ty här blir dock en kamp på liv och död.

Om det är möjligt, så skall vår arvfiende djävulen med våld och makt bringa oss ifrån tron, bringa oss ur fattningen till sidobetraktelser på något, som vi själva äro, göra eller känna, så att all verklig förtröstan till Guds huldhet och vårt barnskap hos honom skall ryckas oss ur hjärtat. Då blir det nödigt att se på vad Gud gjort och sagt. Och till slut, då vi äro så i mörker, att vi alls intet se av allt vad Gud gjort för oss eller uti oss, då står ännu hans egen gudomliga trofasthet kvar, genom vilken han själv skall ännu hjälpa sina elända, som kvida inför honom, och åter bjuda: »Varde ljus!» Ty trots allt, vad vi göra för vår tro, skall till slut allting vila på den Herrens barmhärtighet, vilken allena kallas »trons begynnare och fullkomnare».

Men då vi nu sett, huru svagt köttet är och huru många och mäktiga frestelserna äro, men att vi ändå få vara Guds barn, skulle vi icke innerligen älska och flitigt efterkomma den trogne Frälsarens hulda förmaning: »Vaken och bedjen, att I icke mån komma i frestelse! Anden är villig, men köttet är svagt.» — Gud hjälpe oss i den onda dagen! Vår fiende har svurit oss döden — och synden är hans rätta vapen! *Fader, vår Fader, inled oss icke i frestelse!* Du är ju vår Fader! Amen.

* Om tillämpningen av Rom. 7: 14-25 har varit mycket tvistat. För de gamla erfarna gudsmännen, Augustinus, Luther, Melankton, Arndt, som icke blott tänkte över kristendomen, föll det sig mycket klart, så att de utan betänkande togo aposteln ord såsom de lyda, nämligen så, att han här, såsom så ofta, framställer sin egen erfarenhet, och varom han säger: »Jag skall hellre berömma mig av mina svagheter» (2 Kor. 12:9). Men några nyare teologer hava tyckt, att vad här förekommer vore alltför starkt talat om en troende kristens svaghet, och hava därför menat, att fastän orden lyda så, som talade aposteln om sin egen närvarande erfarenhet, han likväl måste mena det om en föregående tid, då han var under lagen, eller tala i lagträlsars namn, vilka icke erhållit någon kraft.

Nu äro även dessa teologers tankar ganska förståndiga; men hela orsaken till deras bryderi har varit, att de betraktat en kristen såsom beständigt sig lik, alltid ägande trons frimodighet och den därmed följande heliga kraften, och icke ihågkommit, vad skriften överallt visar, att en troende kristen också har sina svaghetstider, då även lagen griper hans samvete och alltid har samma verkan med sig, nämligen att »synden överflödar», i det tron och Kristus fördunklas.

Hos en troende kristen bor icke blott evangelium och tron, utan även lagen, otron och synden; såsom Luther säger: »Lagen är hos mig alldeles hemmastadd, då däremot evangelium är en ganska rar gäst i mitt samvete»; och en annan gång, då han hade varit sjuk: »Jag hade nu gärna velat dö, ty nu (märk »nu») hade jag ett ganska vackert samvete.» Korteligen: talar man om en kristens bättre dagar, då han har frid och fröjd i Herren och därmed åtföljande starkhet, då passar icke Rom. 7: 14—25 in på honom, då klagar och kvider han icke över syndens lag i lemmarna, utan sjunger då: »Herren haver jag rättfärdighet och starkhet.» Men han har ock andra tider, då han förer alldeles samma klagan som Paulus här.

De starkaste skäl, som de nyare teologer anfört för sin mening, äro, att aposteln i v. 15 kallar sig köttslig och såld under synden, då han i kap. 8 med »köttsliga» menar de opånyttfödda; men vi behöva blott ihågkomma, att han här jämför sig med lagen, sägande: »Lagen är andlig, men jag är köttslig» etc. I jämförelse med människor åter var han andlig. Vidare var han alltid andlig till sitt sinne, men talar här om den fallna naturen, såsom han själv erinrar, sägande »i mig, det är uti mitt kött» etc. (v. 18); och naturen är ju alltid köttslig och såld under synden.

Men om någon ännu menar, att aposteln icke brukar ordet »köttslig» om ett pånyttfött Guds barn, han läse då i 1 Kor. 3:1: »Mina bröder, jag kunde icke tala till eder såsom till andliga utan såsom till köttsliga, såsom till barn i Kristus, jämf.

v. 3. Vad Rom. 8:2 angår, hava några menat, att »syndens och dödens lag» betecknar detsamma som »lagen i lemmarna» (7:23) eller den onda begärelsen, och hava tyckt, att Paulus icke kunde, såsom likväl sammanhanget med den följande versen antyder, tala om Guds lag; men då han i kap. 7 kunde säga, att lagen uppväckte synden och vart till döds, då kan han ock här kalla den »syndens och dödens lag». Jo, detta är just Pauli talesätt. Se 2 Kor. 3:6-7.

Vad som däremot bevisar, att Paulus i detta stycke talar om sitt eget närvarande tillstånd, är:

1) själva ordställningen, i det han här talar såsom om ett närvarande och förut, i v. 7–13, om ett förflutet:

2) att aposteln i v. 22 säger: »Jag har min lust till Guds lag efter den invärtes människan.» Detta är avgörande. Ty vad är den »invärtes människan» uti Pauli talesätt? Se därom 2 Kor. 4:16; Ef. 3:16 m.fl. Vi se, att det är den »nya människan», såsom ock Luther skriver över detta språk: »Den invärtes människan är här anden, av nåden född, som strider i de heliga emot köttet och förnuftet.» Ty om man ville säga, att den invärtes människan betecknar hjärtat, viljan eller hågen hos dem, som är under lagen, så är det alldeles falskt, att dessa »hava sin lust till Guds lag efter hågen». Tvärt om! Den utvärtes människan, handen, tungan, kan lagen regera hos sådana, men i samma grad uppväcker den olust och motvilja i deras hjärta, såsom aposteln i detta kap. tillräckligen visat, v. 5, 7, 8, och Luther så vidlyftigt förklarar i några predikningar. Nej, »lust till Guds lag efter den invärtes människan finnes endast hos de pånyttfödda».

3) Hör! Skulle Paulus giva en opånyttfödd under lagen den trösten: »Om jag gör det jag icke vill, så är det nu mera icke jag, som gör det, utan synden, som bor i mig» — han, Paulus, som sagt i samma brev, att »allt vad lagen säger, det talar han till dem, som hava lagen, på det att var mun må tillstoppas, och all världen varda brottslig för Gud»? Skulle han nu hjälpa »dem som hava lagen», att slippa »varda brottsliga»? Och åter: Paulus skiljer här sitt »jag» ifrån synden! Vad finnes för ett heligt jag hos de opånyttfödda? Äro de icke alltigenom köttsliga?

4) Man har tyckt, att det låter alltför illa ur en kristens mun: »Det onda, som jag icke vill, det gör jag.» »Vad jag vill, det gör jag icke, utan vad jag hatar, det gör jag» o. s. v. Men om denna bekännelse icke är en kristens, huru skall då han tala? Skall han säga: »Jag gör allt det goda jag vill, och vad jag hatar, det gör jag icke?» Vore detta en vackrare bekännelse av en kristen? Skall han icke hava mer vilja än förmåga? Huru skulle då Paulus tala om sin »svaghet»? I sådana bryderier råkar man, när man icke äger eller icke rådfrågar erfarenheten. Omsider är det icke värt att mycket tvista, sedan samme apostel har sagt alldeles detsamma uttryckligt om de troende i Gal. 5 kap., där han börjar sålunda: »Till frihet har Kristus frigjort oss; Stån därför fast etc. I ären kallade till frihet, mina bröder, låten allenast icke friheten giva köttet tillfälle etc., ty köttet har begärelse mot Anden och Anden mot köttet; och dessa äro mot varandra, på det att I icke mån göra, vad I viljen» (v. 17). Märk: »på det att I icke mån göra, vad I viljen.» Det är ju alldeles detsamma som i detta Rom. 7:e kap.? Och det säger han till de bröder, som han förmanade att stå fast i friheten. Vi mena, att detta är avgörande.

– C-O Rosenius

(Elfte årgången, år 1852)

© Pietisten 2023

Texterna får användas fritt, helt eller delvis, digitalt eller analogt, kopierat eller tryckt om ditt syfte är att främja Kristi rikes tillväxt. www.pietisten.com